

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 17Csp/120/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123209725
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Lampartová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2024:8123209725.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Evou Lampartovou v právnej veci žalobcu: UBC 2020, k.s., so sídlom Zelinárska 6, 821 08 Bratislava, značka správcu 2009 ako správa konkurznej podstaty spoločnosti Silverside, a.s. v konkurze, so sídlom Plynárska 7/B, 821 09 Bratislava – mestská časť Ružinov, IČO: 50 052 560, právne zastúpeného: VIVID LEGAL, s.r.o., advokátskou kanceláriou so sídlom Plynárska 7/B, 821 09 Bratislava, IČO: 36 807 915, proti žalovanému: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D. XXXX/XX, XXX XX E., o zaplatenie 703,34 EUR s prísl. a zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 132,98 EUR, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 465,03 EUR spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne
zo sumy 43,14 EUR od 21.10.2020 do zaplatenia,
zo sumy 43,85 EUR od 21.11.2020 do zaplatenia,
zo sumy 44,58 EUR od 21.12.2020 do zaplatenia,
zo sumy 45,32 EUR od 21.01.2021 do zaplatenia,
zo sumy 46,07 EUR od 21.02.2021 do zaplatenia,
zo sumy 46,84 EUR od 21.03.2021 do zaplatenia,
zo sumy 47,61 EUR od 21.04.2021 do zaplatenia,
zo sumy 48,40 EUR od 21.05.2021 do zaplatenia,
zo sumy 49,21 EUR od 21.06.2021 do zaplatenia,
zo sumy 50,01 EUR od 21.07.2021 do zaplatenia,
a to všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. Žalovanému nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 17.10.2023 domáhal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 703,34 EUR s príslušenstvom a zmluvnej pokuty vo výške 132,98 EUR. Žalobu odôvodnil tým, že je správcom konkurznej podstaty spoločnosti Silverside, a.s. v konkurze, na majetok ktorej bol uznesením Okresného súdu Bratislava I zo dňa 29.09.2022 sp. zn. 31K/25/2022 vyhlásený konkurz (uznesenie bolo zverejnené v Obchodnom vestníku SR č. 187/2022 zo dňa 29.09.2022. Žalovanému bol na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXX uzavretej dňa 01.07.2019 uzavretej medzi žalovaným a žalobcom poskytnutý spotrebiteľský úver vo výške 1 000 EUR, pričom zmluvný úrok bol 19,91 % ročne. Žalovaný doposiaľ úver nesplatil, hoci ho mala splatiť prostredníctvom mesačných splátok vo výške 50,85 EUR. Dňa 01.07.2019 uzavrel žalobca so žalovaným aj Zmluvu o zabezpečení poistenia schopnosti splácať úver č. XXXXXXXXX, pričom uzavretie tejto zmluvy nebolo

podmienkou poskytnutia úveru. Žalovaný sa zaviazal splácať mesačné náklady spojené s poistením vyplývajúcim zo Zmluvy o zabezpečení poistenia vo výške 2,80 EUR vždy s pravidelnou mesačnou splátkou. Žalovaný sa dostal so splácaním úveru i so splácaním mesačných nákladov poistenia do omeškania. Žalobca ho upomienkou č. 1 zo dňa 27.03.2020 vyzval na zaplatenie dlžnej mesačnej splátky úveru, ako aj na úhradu nákladov za vystavenie upomienok v zmysle sadzobníka poplatkov a súčasne ho upozornil, že si uplatňuje aj zákonné a zmluvné nároky spojené s omeškaním, a teda úrok z omeškania i zmluvnú pokutu. Poslednou výzvou zo dňa 24.04.2020 žalobca vyzval žalovaného na zaplatenie dlžnej mesačnej splátky úveru a súčasne ho upozornil, že si od omeškania s úhradou príslušnej splátky uplatňuje zmluvné a zákonné nároky spojené s omeškaním, t.j. zmluvnú pokutu a úrok z omeškania, vymáhanie nárokov môže byť odovzdané do mandátnej správy a že pokiaľ dlžná suma akejkoľvek mesačnej splátky nebude uhradená a s jej úhradou bude žalovaný v omeškanií so splácaním viac ako 3 mesiace, tak žalobca môže pristúpiť k zosplatneniu celého dlhu zo zmluvy. S poukazom na § 46 ods. 1 zák. č. 7/2005 Z.z. žalobca uviedol, že dňom vyhlásenia konkurzu došlo k splatnosti všetkých nesplatených pohľadávok a záväzkov úpadcu – účinok zosplatnenia nastal dňa 30.09.2022 ex lege. Keďže sa žalovaný dostal do omeškania so splácaním úveru, žalobca si okrem nezaplatenej istiny úveru 703,34 EUR, mesačných nákladov spojených s poistením 44,80 EUR a zmluvných úrokov vo výške 19,91 % ročne v kapitalizovanej sume 102,34 EUR uplatňoval aj zmluvnú pokutu kapitalizovanú v sume 132,98 EUR (kapitalizovaná zmluvná pokuta vo výške 10 % ročne zo súm omeškaných splátok), ako i zákonný úrok z omeškania vo výške 5 % ročne z omeškaných splátok, ako aj zákonný úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo súm omeškaných mesačných nákladov spojených s poistením a napokon tiež nárok na vynaložené náklady spojené s uplatnením pohľadávky – za vystavenú upomienku a poslednú v úhrnnej sume 7 EUR (3 EUR upomienka, 4 EUR posledná výzva). Omeškaných pritom bolo 10 splátok po 50,85 EUR so splatnosťou počnúc 20.10.2020 do 20.07.2021 a desaťkrát náklady spojené s poistením vo výške 2,80 EUR splatné s už uvedenými desiatimi splátkami.

2. Keďže sa súdu nepodarilo ani vykonaným šetrením zistiť skutočný pobyt žalovaného a doručiť mu žalobu do vlastných rúk, súd žalobu doručil žalovanému postupom podľa § 116 ods. 2 CSP. Oznámenie o podanej žalobe bolo zverejnené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu dňa 04.03.2024. Žalovaný si žalobu neprevzal. V zmysle § 116 ods. 2 CSP sa žaloba považuje za doručенú dňa 20.03.2024. Žalovaný sa k podanej žalobe nevyjadril.

3. Súd za účelom ochrany práv spotrebiteľa a ex offo preskúmania postupu dodávateľa voči spotrebiteľovi vyzval žalobcu na doplnenie skutkových tvrdení potrebných pre zistenie podstatných a rozhodujúcich skutočností a súčasne predloženie dôkazov podopierajúcich tieto skutkové tvrdenia, a to ohľadom splnenia si povinnosti podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, konkrétne, aby uviedol, akým spôsobom bola zisťovaná a preverovaná bonita žalovanej z hľadiska jej príjmov a výdavkov. Zároveň žalobcu vyzval na objasnenie spôsobu výpočtu uplatnenej čiastky 703,34 EUR.

4. Podaním zo dňa 22.11.2023 žalobca objasnil, že žalovaný prostredníctvom žiadosti o poskytnutie spotrebiteľského úveru zo dňa 25.06.2019 požiadal žalobcu o poskytnutie spotrebiteľského úveru, pričom súčasťou predmetnej žiadosti boli aj informácie poskytnuté žalovaným, okrem iného aj rodinný stav, typ bývania, dosiahnuté vzdelanie, číslo bankového účtu, ale aj počet osôb, vo vzťahu ku ktorým má žalovaný vyživovaciu povinnosť. Okrem týchto údajov žalovaný prostredníctvom žiadosti poskytol aj údaje o hlavnom zdroji príjmu, a to vo výške 746,35 EUR zo zamestnania (na pracovnú zmluvu), ako aj výdavky spotrebiteľa – minimálne výdavky 205,07 EUR, dotypované výdavky 0 EUR. Informácie o zrážkach zo mzdy alebo o rozhodcovskej zmluve v žiadosti neboli uvedené. Na základe uvedeného bolo zhrnuté, že voľné zdroje žalovaného boli v sume 541,28 EUR (746,35 EUR mínus 205,07 EUR). Žiadosť taktiež obsahovala viaceré čestné vyhlásenia žalovaného (napr. že nebol vyhlásený naňho konkurz, ani povolená reštrukturalizácia, nie je v omeškanií s plnením svojich záväzkov voči iným veriteľom, nie je politicky exponovanou osobou, nevedú sa súdne ani administratívne konania, ktoré by mohli ovplyvniť jeho schopnosť plniť záväzky, ako aj vyhlásenie o pravdivosti a úplnosti poskytnutých údajov). Žalobca poukázal aj na ustanovenie § 7 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, ktoré hovorí o povinnosti spotrebiteľa poskytnúť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti splácať úver. Doplnil, že žalovaný spolu so žiadosťou žalobcovi predložil občiansky a zdravotný preukaz, výpis z účtu a výplatné pásky. Žalobca tiež vykonal vlastné šetrenie z databáz, a to lustráciou v Registri – CRIF – nebank, Registri – CRIF – bank, registri úverov s.r.o. a registri insolvenčných. Zo všetkých vyhodnotených skutočností vyplynul záver o pravidelných mesačných príjmoch žalovaného vo výške 746,35 EUR, zároveň pravidelných mesačných výdavkoch 205,07 EUR spolu s mesačnými splátkami

štyroch úverov v súhrnej výške 210 EUR. Žalobca tak mal za to, že žalovaný v čase posudzovania žiadosti disponoval pravidelne voľnými zdrojmi vo výške 331,28 EUR mesačne. Žalobca mal za to, že jeho povinnosť posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať úver bola splnená a žalovaný bol dostatočne bonitný na splácanie poskytovaného úveru. Záverom žalobca dodal, že postup overovania bonity bol plne v súlade s príslušnými právnymi predpismi, preto zotrval na podanej žalobe. Čo sa týka spôsobu výpočtu dlžnej čiastky 703,34 EUR, žalobca poukázal na prehľad platieb, z ktorého vyplýva splatenie úveru v sume 429,20 EUR, z ktorej suma 253,53 EUR sa započítala na splatenie istiny úveru, suma 43,13 EUR sa započítala na splatenie istiny v dôsledku zníženia splátkového kalendára a suma 102,42 EUR sa započítala na splatenie zmluvného úroku úveru. Suma 10 EUR bola započítaná na úhradu poplatku za vystavenie a odoslanie upomienok a posledných výziev a suma 0,52 EUR na splatenie zmluvnej pokuty. Napokon suma 19,60 EUR bola započítaná na splatenie poistenia. Uplatnená istina tak bola vypočítaná ako poskytnuté finančné prostriedky 1000 EUR mínus 253,53 EUR mínus 43,13 EUR.

5. V danom prípade sa jedná o spotrebiteľský spor podľa § 290 CSP, keďže sa jedná o spor medzi dodávateľom (jeho právnym nástupcom) a spotrebiteľom vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy, resp. súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou.

6. Keďže v danej veci ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1 000 EUR, súd v súlade s § 297 písm. b) CSP prejednal a rozhodol vec bez nariadenia pojednávania.

7. Miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo v súlade s § 219 ods. 3 CSP oznámené vyvesením na úradnej tabuli a webovej stránke tunajšieho súdu dňa 09.05.2024.

8. Súd sa oboznámil s obsahom celého spisu a vychádzajúc z nesporných skutkových tvrdení žalobcu a listinných dôkazov predložených spolu so žalobou a na výzvu súdu zistil nasledovný skutkový stav:

9. Žalovaný uzavrel dňa 01.07.2019 so spoločnosťou Silverside, a.s., IČO: 50 052 560 Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej mu táto spoločnosť toho istého dňa poskytla bezúčelový úver vo výške 1 000 EUR, a to za nasledovných podmienok: počet pravidelných splátok 24, výška splátky 50,85 EUR mesačne, splatnosť pravidelnej splátky 20. deň v mesiaci, dátum splatnosti prvej splátky 20.08.2019, termín konečnej splatnosti 20.07.2021, celková čiastka na zaplatenie 1 220,40 EUR, úroková sadzba 19,91 % ročne, RPMN 20,59 % priemerná RPMN 15,87 %, odplata 19,91 %, doba trvania zmluvy na dobu určitú do 20.07.2021, úroková sadzba pre prípad omeškania spotrebiteľa 5 % ročne.

10. Dňa 01.07.2019 bola medzi zmluvnými stranami podpísaná aj zmluva o zabezpečení poistenia schopnosti splácať úver, ktorou sa žalobca zaviazal zabezpečiť pre žalovaného poistenie schopnosti splácať úver v rozsahu základného súboru poistenia, pričom mesačné náklady spojené s poistením prestavovali 2,80 EUR (0,28 % z istiny poskytnutého úveru za každé poistené obdobie).

11. Z predpisu splátok k úveru zo dňa 01.07.2019 (čl. 19) vyplýva, že mesačné úhrady splátok mali byť v sume 53,65 EUR a pozostávali z pravidelnej splátky 50,85 EUR a nákladov poistenia 2,80 EUR. Prvá splátka bola splatná 20.08.2019 a posledná bola splatná dňa 20.07.2021.

12. Z platobnej disciplíny na čl. 23 vyplýva, že úver bol čerpaný jednorazovo dňa 01.07.2019. Žalovaný úver priebežne splácal splátkami po 53,65 EUR – zaplatil 8 splátok po 53,65 EUR (poslednú dňa 20.01.2020). Dňa 17.12.2019 malo dôjsť v dôsledku započítania sumy 43,13 EUR na istinu k skráteniu počtu mesačných splátok.

13. Písomnosťou označenou ako Upomienka č. 1 zo dňa 27.03.2020 vyzval žalobca žalovaného na zaplatenie dlžnej mesačnej splátky úveru vo výške 53,65 EUR, ktorej splatnosť uplynula dňa 20.03.2020 a tiež náhrady nákladov za vystavenie listovej upomienky vo výške 3 EUR, pričom ho zároveň upozornil, že si od omeškania s úhradou mesačných splátok v predpísanom termíne splatnosti uplatňuje zmluvné a zákonné nároky spojené s omeškaním, čiže zmluvnú pokutu a úrok z omeškania, pričom zmluvná pokuta bola kapitalizovaná v sume 0,50 EUR a úrok z omeškania v sume 0,50 EUR. Zásielka sa žalobcovi vrátila ako neprevzatá v odbernej lehote dňa 05.05.2020.

14. Písomnosťou označenou ako Posledná výzva zo dňa 24.04.2020 žalobca vyzval žalovaného na zaplatenie sumy 115,30 EUR, ktorá pozostávala z mesačných splátok úveru s poistením vo výške 107,30 EUR, úroku z omeškania pred zosplatením 0,50 EUR, zmluvnej pokuty pred zosplatením 0,50 EUR, poplatku z upomienku 3 EUR a poplatku za poslednú výzvu 4 EUR. Zároveň žalobca upozornil žalovaného, že pokiaľ dlžná suma akejkoľvek mesačnej splátky nebude uhradená a s jej úhradou bude v omeškaní viac ako tri mesiace, tak môže žalobca pristúpiť k zosplateniu celého dlhu úveru.

15. V Obchodnom vestníku 187/2022 bolo dňa 29.09.2022 v časti Konkurzy a reštrukturalizácie zverejnené uznesenie Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 31K/25/2022 zo dňa 22.09.2022 o vyhlásení konkurzu na majetok dlžníka Silverside, a.s., IČO: 50 052 560.

16. Zo žiadosti o poskytnutie spotrebiteľského úveru zo dňa 25.06.2019 (č.l. 59 spisu), vyplýva, že žalovaný uviedol, že je slobodný, počet vyživovaných osôb je 0 a uviedol, že býva u rodiny. Čo sa týka zdrojov príjmu, uviedol, že je zamestnaný na pracovnú zmluvu od 01.10.2018 ako robotník, pričom jeho priemerný mesačný čistý príjem je 746,35 EUR. Minimálne výdavky boli v žiadosti uvedené vo výške 205,07 EUR a dotypované výdavky 0 EUR. Voľné zdroje žalovaného tak boli uvedené v sume 541,28 EUR. Ďalej tiež žalovaný čestne vyhlásil, že naňho nebol vyhlásený konkurz, ani povolená reštrukturalizácia, nie je v omeškaní s plnením žiadnych svojich záväzkov voči iným veriteľom, nie je politicky exponovaná osobou, nie je vedený súdny spor alebo iné súdne, či iné konanie, ktoré by mohli ovplyvniť jeho schopnosť plniť záväzky zo záväzkového vzťahu so žalobcom. Žalovaný tiež uviedol, že všetky skutočnosti uvedené v žiadosti o úver sú úplné a pravdivé, doložil občiansky preukaz a zdravotný preukaz.

17. Z výpisu z účtu žalovaného za mesiac apríl 2019 (čl. 61) vyplýva, že zostatok účtu ku dňu 29.03.2019 bol 0,18 EUR, kreditné transakcie boli 1 169,02 EUR, debetné transakcie boli 1 157,83 EUR, poplatok za vedenie účtu bol 4 EUR a zostatok účtu ku dňu 30.04.2019 bol 7,37 EUR. Z predmetného výpisu ďalej vyplýva príjem 519,02 EUR, pričom na účet boli potom ešte realizované tri vklady hotovosti – 400 EUR, 200 EUR a 50 EUR. Napokon taktiež z predmetného účtu tiež vyplývajú dve nerealizované transakcie – dňa 04.04.2019 inkaso – poplatok za upomienku 1,50 EUR a dňa 17.04.2019 inkaso splátky úveru 85,80 EUR.

18. Z výplatnej pásky za mesiac 03/2019 vyplýva čistá mzda 743,59 EUR, z ktorej bola zaplatená úhrada obedov 24,57 EUR, suma 200 EUR bola vyplatená ako záloha a suma 519,02 EUR bola zaslaná na účet.

19. Z výplatnej pásky za mesiac 04/2019 vyplýva čistá mzda 730,68 EUR, z ktorej bola zaplatená úhrada obedov 19,92 EUR a suma 710,76 EUR bola zaslaná na účet.

20. Z výplatnej pásky za mesiac 05/2019 vyplýva čistá mzda 764,79 EUR, z ktorej bola strhnutá zrážka 270,03 EUR na exekúciu na výživné, suma 13,80 EUR bola použitá na úhradu obedov, suma 50 EUR bola vyplatená ako záloha a suma 430,96 EUR bola zaslaná na účet.

21. Z lustrácie v registri CRIF – bank vyplýva, že žalovaný mal úver zo dňa 30.08.2018 na sumu 4 000 EUR, ktorého zostatok bol 3 654 EUR a kde zostávalo 63 splátok po 86 EUR a tiež mal úver zo dňa 24.01.2018 na sumu 500 EUR, ktorého zostatok bol 181 EUR a kde zostávalo 8 splátok po 24 EUR.

22. Z lustrácie v registri úverov s.r.o. nevyplýva žiaden záznam.

23. Z lustrácie v Registri insolvenčných nebol žiaden záznam.

24. Z lustrácie v registri CRIF – nebank vyplýva, že žalovaný mal úver zo dňa 18.02.2019 na sumu 1 000 EUR, ktorého zostatok bol 917 EUR a kde zostávalo 33 splátok po 50 EUR a tiež úver zo dňa 25.01.2019 na sumu 1 000 EUR, ktorého zostatok bol 917 EUR a kde zostávalo 33 splátok po 50 EUR.

25. Významné ustanovenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 28581621209 zo dňa 01.07.2019:

26. Podľa čl. IX. bod 1 Zmluvy, ak sa dlžník dostane do omeškania so splácaním pravidelných splátok alebo ich časti podľa tejto zmluvy, veriteľ má právo požadovať okrem omeškaných pravidelných splátok

zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 12% p.a. z dlžnej sumy od prvého dňa omeškania. Dlžník berie na vedomie, že v prípade omeškania Dlžníka s úhradou peňažného záväzku Dlžníka vzniknutého z tejto Zmluvy, vzniká Veriteľovi nárok na zaplatenie úrokov z omeškania podľa ust. § 517 Občianskeho zákonníka. Výška úrokov z omeškania ku dňu podpisu tejto Zmluvy predstavuje sadzbu uvedenú v článku II. bod. 2 Zmluvy. Výška sadzby úrokov z omeškania sa ku dňu omeškania Dlžníka so splácaním svojich peňažných záväzkov môže zmeniť. Sadzba úrokov z omeškania bude v prípade vzniku omeškania Dlžníka vypočítaná podľa pravidiel upravených v § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením vlády č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v platnom znení.

27. Podľa čl. IX bod 2 Zmluvy zmluvná pokuta spolu s úrokom z omeškania nesmú presahovať maximálnu výšku stanovenú nariadením vlády č. 87/1995 Z.z. v platnom znení, t.j. priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnenú podľa zákona o spotrebiteľských úveroch pred vznikom omeškania o viac ako 10 percentuálnych bodov ročne a súčasne trojnásobok úrokov z omeškania podľa nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z.; za rozhodujúcu sa považuje ročná percentuálna miera nákladov pre obdobný typ spotrebiteľského úveru. Ak tieto sankcie za omeškanie dosiahnu výšku poskytnutých peňažných prostriedkov, nasledujúce sankcie za omeškanie od nasledujúceho dňa nesmú prevýšiť úrok z omeškania podľa nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z.

28. Podľa čl. IX. bod 4 Zmluvy v prípade omeškania dlžníka s úhradou zosplatnených záväzkov má veriteľ právo požadovať zaplatenie úrokov z omeškania vo výške určenej spôsobom podľa článku IX. Bod 1. Zmluvy a právo požadovať zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 12 % p.a. z dlžnej sumy od prvého dňa omeškania. Bod 2 tohto článku sa použije rovnako.

29. Zistený skutkový stav súd nasledovne právne posúdil:

30. Podľa § 489 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone.

31. Podľa § 491 Občianskeho zákonníka záväzky vznikajú najmä zo zmlúv týmto zákonom výslovne upravených; môžu však vznikáť aj z iných zmlúv v zákone neupravených (§ 51) a zo zmiešaných zmlúv obsahujúcich prvky rôznych zmlúv.

32. Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úver.

33. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (ďalej len „ZoSÚ“) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona možno poskytnúť len bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa alebo na účet stavebného sporiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa;1) tým nie je dotknuté bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu.18b) Spotrebiteľským úverom sú aj mladomanželský úver podľa osobitného predpisu,1a) niektoré stavebné úvery a iné úvery podľa osobitného predpisu1b) a nezabezpečené úvery poskytované spotrebiteľom na účely rekonštrukcie nehnuteľnosti určenej na bývanie, pričom ustanovenia osobitných predpisov1c) týkajúce sa poskytovania týchto úverov tým nie sú dotknuté; obmedzenie hornej hranice výšky úveru podľa odseku 3 písm. f) sa na tieto úvery nevzťahuje.

34. Podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa

poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

35. Podľa § 7 ods. 4 ZoSÚ veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky(17a) sú povinní s vynaložením odbornej starostlivosti na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver získať a účelne využívať údaje o spotrebiteľských úveroch a úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu 1d) tak, aby boli splnené podmienky podľa odsekov 16 a 17.

36. Podľa § 7 ods. 16 ZoSÚ veriteľ je povinný postupovať pri poskytovaní spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere obozretne a ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery

- a) spôsobom, ktorý nepoškodzuje spotrebiteľov, a
- b) s odbornou starostlivosťou; vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať.

37. Podľa § 7 ods. 17 ZoSÚ vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä to, že veriteľ

- a) poskytne spotrebiteľovi informácie pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 a 5,
- b) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi; ak je veriteľom veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky,17a) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver najmä s ohľadom na údaje získané z jedného alebo viacerých registrov, do ktorých poskytujú údaje veritelia, ktorých počet sa rovná aspoň dvojtretinovej väčšine veriteľov, ktorými sú veritelia podľa § 20 ods. 1 písm. a), ktorí sú zverejnení v zozname veriteľov podľa § 8a, banky, zahraničné banky a pobočky zahraničných bánk, v čase posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

38. Podľa § 7 ods. 19 ZoSÚ veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní určiť, dodržiavať a pravidelne prehodnocovať limit pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver a limit na podiel výšky celkovej zadlženosti k príjmu.

39. Podľa § 7 ods. 20 ZoSÚ na výpočet ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver sa použijú tieto položky:

- a) čistý príjem spotrebiteľa,
- b) náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť,17ta)
- c) výška splátky spotrebiteľského úveru a
- d) peňažné záväzky znižujúce príjem spotrebiteľa.

40. Podľa § 7 ods. 27 ZoSÚ veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní na účely podľa odseku 19 použiť dostatočné, primerané a aktuálne informácie o príjmoch, nákladoch na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť,17ta) peňažných záväzkoch spotrebiteľa, výške celkovej zadlženosti a ďalšie informácie o finančnej a ekonomickej situácii spotrebiteľa. Informácie o príjme podľa prvej vety je potrebné overovať preukázateľným spôsobom prostredníctvom interných zdrojov alebo externých zdrojov, ktoré sú nezávislé od spotrebiteľa. Veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní bez súhlasu spotrebiteľa, len na splnenie účelu posúdenia schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver a na účely podľa odseku 19, ak odsek 43 neustanovuje inak, elektronicky overiť informácie súvisiace s príjmom spotrebiteľa v Sociálnej poisťovni,17ab) a to prostredníctvom prevádzkovateľa registra. Veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky overujú len informácie súvisiace s príjmom spotrebiteľa, ktoré vopred získali od spotrebiteľa, u ktorého sa posudzuje schopnosť splácať spotrebiteľský úver. Náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť,17ta) je nevyhnutné posudzovať s ohľadom na životné minimum ustanovené osobitným predpisom17td) a na príjem spotrebiteľa.

41. Podľa § 9 ods. 1 ZoSÚ zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi. Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí byť v záhlaví zreteľne označená názvom zmluvy, ktorý obsahuje slová „spotrebiteľský úver“ v príslušnom gramatickom tvare.

42. Podľa § 9 ods. 2 ZoSÚ zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka¹⁸) musí obsahovať tieto náležitosti:

- a) druh spotrebiteľského úveru,
- b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,
- c) meno, priezvisko, rodné číslo a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa; ak spotrebiteľ nemá pridelené rodné číslo, uvedie sa dátum narodenia,
- d) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- e) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- f) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- g) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- h) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- i) výšku, počet, frekvenciu splátok a prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- j) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- k) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- l) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- m) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- n) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- o) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- p) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- q) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- r) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- s) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- t) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- u) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,
- v) názov a adresu príslušného orgánu dohľadu podľa § 23.

43. Podľa § 11 ods. 2 ZoSÚ ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladnutia

na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

44. Podľa § 2 ods. 5 a 6 opatrenia Národnej banky Slovenska č. 10/2017 v znení opatrenia č. 6/2018 výška nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa podľa § 7 ods. 20 písm. b) zákona sa na účely odseku 1 určuje najmenej vo výške sumy životného minima²⁾ spotrebiteľa, životného minima na osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť³⁾ a ktorá žije so spotrebiteľom v spoločnej domácnosti a výdavkov na inú osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť vo výške určenej právoplatným rozhodnutím súdu; ak rozhodnutím súdu nie je určené výživné, vo výške najmenej 30 % životného minima na túto osobu. Celkovou výškou nákladov sa rozumie výška nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa podľa prvej vety zvýšená o 20 % rozdielu medzi celkovou výškou čistého príjmu spotrebiteľa a životným minimom spotrebiteľa, životným minimom osoby, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť a ktorá žije so spotrebiteľom v spoločnej domácnosti a výdavkami na inú osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť vo výške určenej právoplatným rozhodnutím súdu; ak rozhodnutím súdu nie je určené výživné, vo výške najmenej 30 % životného minima na túto osobu. (5) Zvýšenie výšky nákladov podľa odseku 5 druhej vety sa nevykoná, ak hodnota pomeru celkovej zadlženosti spotrebiteľa vrátane poskytovaného spotrebiteľského úveru k čistému ročnému príjmu spotrebiteľa, určenému ako 12-násobok celkovej výšky čistých príjmov spotrebiteľa podľa odseku 4, nepresiahne hodnotu 1. Celkovou zadlženosťou spotrebiteľa sa na účely tohto odseku a odseku 7 rozumie celkový súčet zostatkových hodnôt existujúcich úverov spotrebiteľa overených v elektronickom registri údajov o úveroch a vypočíta sa ako súčet zostatkových hodnôt úverov na bývanie, spotrebiteľských úverov, aktuálnej zostatkovej hodnoty spotrebiteľských úverov poskytnutých vo forme vyčerpaného povoleného prečerpania a vo forme vyčerpaných úverových rámcov kreditných kariet a sumy zodpovedajúcej 20 % zo schválených nevyčerpaných povolených prečerpaní a zo schválených nevyčerpaných úverových rámcov kreditných kariet spotrebiteľa. (6)

45. Podľa § 52 ods. 1 až ods. 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy (ďalej len „Občiansky zákonník“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

46. Podľa § 53 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

47. Podľa § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

48. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

49. Podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od

spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Odplatu, podrobnosti o stanovení odplaty, kritériách jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplaty ustanovuje vykonávací predpis.

50. Podľa § 53a Občianskeho zákonníka ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

51. Podľa § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

52. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

53. Podľa § 41 Občianskeho zákonníka, ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

54. Podľa § 544 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda. Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

55. Podľa § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

56. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

57. Podľa § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky²⁾ platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

58. Podľa § 3a ods. 1 nariadenia vlády, ak je predmetom spotrebiteľskej zmluvy poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi, sankcie za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov nesmú spolu prevýšiť priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnenú podľa osobitného predpisu pred vznikom omeškania o viac ako 10 percentuálnych bodov ročne a súčasne nesmú prevýšiť trojnásobok úrokov z omeškania podľa tohto nariadenia vlády; za rozhodujúcu sa považuje ročná percentuálna miera nákladov pre obdobný typ spotrebiteľského úveru.

59. Podľa § 3a ods. 2 nariadenia vlády, za sankcie podľa odseku 1 sa považujú úroky z omeškania, zmluvné pokuty a akékoľvek iné plnenia za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov.

60. Podľa § 54a Občianskeho zákonníka premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť; ustanovenie § 151j ods. 2 tým nie je dotknuté. Zmeniť obsah premlčaného

práva zo spotrebiteľskej zmluvy, nahradiť ho novým právom alebo obnoviť jeho vymáhateľnosť možno len na základe právneho úkonu dlžníka, ktorý o premlčaní vedel.

61. Podľa § 100 prvej vety Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110).

62. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

63. V predmetnej veci bolo vzhľadom na povahu účastníkov úverovej zmluvy nesporné, že medzi žalobcom a žalovaným bola uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere podliehajúca právnej úprave obsiahnutej v zákone č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ako aj príslušnej právnej úprave spotrebiteľských zmlúv v Občianskom zákonníku a zákone č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Spotrebiteľský charakter poskytnutého úveru nebol medzi stranami sporný.

64. Keďže sa v danom prípade jedná o spotrebiteľskú zmluvu formulárového typu, súd v súlade s ustálenou judikatúrou Súdneho dvora EÚ, ako aj rozhodovacou praxou slovenských súdov z úradnej moci (ex offico) preskúmal opodstatnenosť uplatneného nároku z hľadiska jeho súladu s ustanoveniami o ochrane spotrebiteľa a dospel k záveru, že predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere medzi žalobcom a žalovaným spĺňa všetky povinné náležitosti vyžadované zákonom o spotrebiteľských úveroch reflektujúc jeho eurokonformný výklad v porovnaní s článkom 10 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.4.2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere. Súd preto dospel k záveru, že nie je možné považovať poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov v zmysle § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch.

65. Súd skúmal splnenie si povinnosti veriteľa podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ ex offico a k predloženiu dôkazov o splnení si tejto povinnosti bol žalobca vyzvaný a mal možnosť sa k nej vyjadriť. Súd podporne uvádza, že podľa rozhodnutia Súdneho dvora EÚ vo veci C-679/18 (F.:F.:G.:XXXX:XXX): „Články 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offico existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, a vyvolať dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23.“

66. V zmysle § 7 a § 11 ods.2 zákona o spotrebiteľských úveroch je veriteľ pri posúdení úverovej schopnosti klienta povinný brať na zreteľ existujúcu situáciu klienta, najmä jeho príjmy a výdavky, ako aj skutočnosti, ktoré možno na základe informácií dostupných pred uzavretím zmluvy s vysokou mierou pravdepodobnosti očakávať (napr. predpokladaný príjem z prejednávaneho dedičského konania, predaja nehnuteľnosti, poisťného plnenia a pod.). Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúcnosti. Nejde však pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je napr. možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobu chorobu a pod. Z uvedeného je zrejmé, že cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať. Z textu zákona o spotrebiteľskom úvere vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám, a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom (a samozrejme ním aj preukázaných), tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezabavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Schopnosť spotrebiteľa splácať

spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom/domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/domáci rozpočet, a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver (t.j. konkrétne príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť alebo nezaopatrené deti). Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje.

67. Súd mal za to, že žalobca nepreukázal riadne splnenie si povinnosti podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ. Súd mal po vykonaní dokazovania za to, že žalobca nepreukázal dodržanie odbornej starostlivosti pri posudzovaní ani čo sa týka príjmov žalovaného, ale teda predovšetkým čo sa týka výdavkov žalovaného. Totiž žalobca súdu síce predložil výplatné pásky žalovaného za tri mesiace predchádzajúce žiadosti o poskytnutie úveru, avšak neznámych dôvodov nevykonal lustráciu do Sociálnej poisťovne. Dá sa ale pripustiť, že príjem žalovaného ešte aspoň nahliadnutím do výplatných pások žalobca overoval, avšak na druhej strane nevychádzal z informácií, ktoré uvedené výplatné pásky obsahovali o výdavkov. Z výplatnej pásky za mesiac máj 2019, a teda za obdobie bezprostredne predchádzajúce žiadosti o poskytnutie úveru, totiž vyplývala aj zrážka zo mzdy vo výške 270,03 EUR a to na exekúciu na výživnom. Z predložených listinných dôkazov pritom nevyplýva, že by sa veriteľ zaoberal touto skutočnosťou, resp. ju zahrnul do prepočtov úveruschopnosti žalovaného. Nie je ani zrejmé, o aké výživné sa jedná, a či teda existuje aj určitá vyživovacia povinnosť žalovaného, či sa jedná výživné pre plnoletú osobu alebo maloletú osobu, v akej je výške, či zrážky zo mzdy budú pokračovať a podobne. Ďalej veriteľ pred poskytnutím úveru nezisťoval od žalovaného žiadne konkrétne pravidelné výdavky (napr. výdavky na bývanie, keďže býval „u rodiny“ – či prispieva na domácnosť, alebo či má nejaké iné špecifické výdavky. Z výpisu z účtu žalovaného pritom vyplynulo, že pôvodný zostatok na začiatku mesiaca bol mínusový a zostatok na konci mesiaca bol opäťovne takmer na nule (7,37 EUR), pričom v danom mesiaci boli realizované aj vkladové transakcie vo výške 650 EUR – nevedno z akých prostriedkov. Čo sa týka výdavkov žalovaného (okrem výdavkov na iné úvery) žalobca pri prepočte úveruschopnosti žalovaného zjavne iba prevzal minimálne výdavky vo výške 205,07 EUR zodpovedajúce životnému minimu. Čo sa týka úverov, tieto síce zisťoval aj z údajov od žalovaného v žiadosti o poskytnutie úveru a lustráciou v registroch, a zahrnul do prepočtov voľných zdrojov, keď zohľadňoval všetky zistené skutočnosti a skúmal bonitu žalovaného reálne vyhodnocujúc všetky zistené skutočnosti vzájomne (teda že by zohľadňoval aj realizované zrážky zo mzdy, zisťoval existenciu vyživovacej povinnosti u žalovaného, zohľadňoval výdavky žalovaného vyplývajúce z účtu a zároveň zohľadňoval aj splácané splátky iných úverov), tak by žalobca nemohol dospieť k záveru o dostatočnej bonite žalovaného. Podľa názoru súdu sa skúmanie bonity žalovaného spôsobom prezentovaným žalobcom javí iba ako formálne, avšak nie skutočne sa zaujímajúce o reálnu finančnú, majetkovú, či ekonomickú situáciu na strane žalovaného.

68. Súd mal vzhľadom na uvedené za to, že žalobca pri poskytnutí úveru nekonal s odbornou starostlivosťou v zmysle citovaného ustanovenia, pričom spôsob, akým žalobca pristupoval k overovaniu bonity žalovaného, súd vyhodnotil ako hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ. Následkom hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ je s poukazom na § 11 ods. 2 ZoSÚ jednak fikcia o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, ako aj nemožnosť požadovať jednorazové splatenie úveru zo strany veriteľa.

69. V danom prípade nedošlo k zosplateniu úveru podľa § 53 ods. 9 v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka, veriteľ nepožadoval na základe určitého ním realizovaného postupu splatenie úveru jednorazovo. Taktiež sa pohľadávka žalobcu voči žalovanému nepovažuje v celom rozsahu za splatnú podľa § 46 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z.z., ako to v žalobe uviedol, žalobca. Z predložených listinných dôkazov vyplýva, že splatnosť jednotlivých splátok nastala prirodzene v termínoch ich splatnosti. Nevyplývalo iba, ako sa malo prejavíť skrátenie počtu mesačných splátok. Súd teda vychádzal z predloženého splátkového kalendára a platobnej disciplíny žalovaného. Vzhľadom na sankciu bezúročnosti a bezpoplatkovosti, žalobca má nárok iba na rozdiel medzi finančnými prostriedkami, ktoré boli žalovanému poskytnuté a finančnými prostriedkami, ktoré doposiaľ žalovaný za účelom splatenia úveru uhradil žalobcovi. Keďže žalovanému boli poskytnuté finančné prostriedky vo výške 1 000 EUR a z prehľadu splátok a úhrad vyplýva, že doposiaľ uhradil celkovo 429,20 EUR, tak by mal žalobca nárok na rozdiel v sume 570,80 EUR. Žalobcovi z tohto zmluvného vzťahu nevznikol nárok na akékoľvek úroky a poplatky.

70. S poukazom na § 54a Občianskeho zákonníka možno však žalobcovi priznať v súdnom konaní iba nepremlčané nároky, a tak súd mal za to, že žalobcovi je možné priznať iba nároky, ktorých splatnosť nastala menej ako tri roky pred podaním žaloby – a teda vychádzajúc zo splátkového kalendára, súd priznal žalobcovi nárok na zaplatenie sumy 465,03 EUR pozostávajúcej z častí splátok splatných od 20.10.2020 do 20.07.2021, ktoré by pripadali v zmysle rozpisu splátok na istinu úveru (43,14 EUR + 43,85 EUR + 44,58 EUR + 45,32 EUR + 46,07 EUR + 46,84 EUR + 47,61 EUR + 48,40 EUR + 49,21 EUR + 50,01 EUR). Žaloba bola totiž podaná na súde dňa 17.10.2023. Premlčacia doba uvedených nárokov je pritom všeobecná trojročná, a teda všetky splátky splatné viac ako tri roky pred podaním žaloby, t.j. splatné pred 17.10.2020, sú už premlčané.

71. Žalobca si tiež uplatnil nárok na úrok z omeškania. Súd pri priznávaní úroku z omeškania vychádzal zo skutočnosti, že žalovaný sa s úhradou jednotlivých splátok splatných od 20.10.2020 do 20.07.2021 dostal vždy deň nasledujúci po splatnosti tej-ktorej mesačnej splátky. Sadzba úroku z omeškania v súlade s ustanovením § 517 Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením vlády SR č. 87/1995 Z.z. bola ku dňom omeškania žalovaného s úhradou jednotlivých splátok vždy vo výške 5 % ročne (vo výške o 5 percentuálnych bodov vyššej ako bola základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu, pričom základná úroková sadzba ECB ku dňu nasledujúcemu po splatnosti tej-ktorej splátky bola vždy vo výške 0,00 %).

72. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti a s poukazom na citovanú právnu úpravu súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 465,03 EUR spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 43,14 EUR od 21.10.2020 do zaplatenia, zo sumy 43,85 EUR od 21.11.2020 do zaplatenia, zo sumy 44,58 EUR od 21.12.2020 do zaplatenia, zo sumy 45,32 EUR od 21.01.2021 do zaplatenia, zo sumy 46,07 EUR od 21.02.2021 do zaplatenia, zo sumy 46,84 EUR od 21.03.2021 do zaplatenia, zo sumy 47,61 EUR od 21.04.2021 do zaplatenia, zo sumy 48,40 EUR od 21.05.2021 do zaplatenia, zo sumy 49,21 EUR od 21.06.2021 do zaplatenia, zo sumy 50,01 EUR od 21.07.2021 do zaplatenia.

73. V prevyšujúcej časti (zmluvných úrokov, poplatku za poistenie i za upomienku a poslednú výzvu, zmluvnej pokuty i úrokov z omeškania) súd žalobu vzhľadom na jej nedôvodnosť zamietol.

74. Čo sa týka uplatneného nároku na zmluvnú pokutu, súd má za to, že zmyslom bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru je aj pozbavenie povinnosti plnenia na základe prípadných dojednaných sankcií za porušenie zmluvných povinností (t.j. zmluvnej pokuty), a teda sankcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru dopadá aj na žalobcom uplatnený nárok na zmluvnú pokutu. Žiada sa ale navyše dodať, že zmluvné dojednania o zmluvnej pokute neboli individuálne dojednané. Pre posúdenie, či zmluvná podmienka bola individuálne dojednaná, je podstatné, či sa mal spotrebiteľ možnosť s ňou pred podpisom zmluvy oboznámiť, a či mohol ovplyvniť aj jej obsah. Pokiaľ sa so zmluvnou podmienkou oboznámiť mohol, ale nemohol ovplyvniť jej obsah, tak nemožno hovoriť o individuálne dojednanej zmluvnej podmienke (§ 53 ods. 2 OZ). Za individuálnu, so spotrebiteľom dojednanú zmluvnú podmienku, možno považovať len takú, ktorá bola predmetom rokovaní zmluvných strán medzi účastníkmi zmluvy v procese jej kontraktácie a jej znenie bolo spoločným konsenzom zmluvných strán vyplývajúcich z týchto rokovaní. Žalovaný ako spotrebiteľ nemal možnosť ovplyvniť uvedené zmluvné dojednanie, preto sa jedná o neprijateľnú zmluvnú podmienku. Žalovaný si ani zmluvnú pokutu nevyjednal, mohol len zmluvu vrátane jej príloh ako celok odmietnuť alebo ju podpísať a podrobiť sa všetkým jej vopred naformulovaným podmienkam.

75. Žiada sa tiež dodať, že uvedená zmluvná podmienka obsahujúca dojednanie o zmluvnej pokute bola už aj súdmi posúdená ako neprijateľná zmluvná podmienka. Plynie to napríklad z rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 5Csp/99/2018 zo dňa 10.10.2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9CoCsp/23/2020 zo dňa 29.04.2021, ktorými bolo rozhodnuté o neprijateľnosti zmluvnej podmienky v obdobnej zmluve veriteľa Silverside, a.s. v nasledovnom znení: „Ak sa Dižník dostane do omeškania so splácaním Pravidelných splátok alebo ich časti podľa tejto Zmluvy, Veriteľ má právo požadovať okrem omeškaných pravidelných splátok zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 12% p.a. z dlžnej sumy od prvého dňa omeškania.“ a „V prípade omeškania Dižníka s úhradou zosplatených záväzkov má Veriteľ právo požadovať zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 12% p.a. z dlžnej sumy od prvého dňa omeškania. Bod 2.tohto článku sa použije rovnako.“

76. Podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

77. Podľa § 262 ods.1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

78. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP na základe pomeru úspechu v konaní tak, že hoci žalovaný bola pomerne úspešnejší v konaní (úspešný v zamietnutí časti istiny 238,31 EUR, zmluvných úrokov 102,34 EUR, poplatkov za poistenie 44,80 EUR, zmluvnej pokuty 132,98 EUR, poplatkov za upomienku a poslednú výzvu 7 EUR, t.j. súhrnne v sume 525,43 EUR) s poukazom na procesnú ekonómiu a hospodárnosť konania mu súd nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi nepriznal, nakoľko zo spisu nevyplýva, že by žalovanému akékoľvek trovy v súvislosti s konaním vznikli, keďže žalovaný nebol v konaní aktívny.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Prešov.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napadá, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov.